

Bydgoszcz, 16 września 2022 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI
WPS.III.9421.3.13.2022.TŁ.MGŁ

Państwo
Kazimiera i Krzysztof
Czarneccy
prowadzący działalność
gospodarczą

Szanowni Państwo,

stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.), zwanej w dalszej treści „ustawą”, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne.

W dniach 2 i 3 czerwca 2022 r. inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego przeprowadzili kontrolę doraźną w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku pod nazwą Dom całodobowej opieki „Czarneccy” Spółka cywilna Kazimiera Czarnecka, Krzysztof Czarnecki mieszczącej się w miejscowości Zielonka przy ul. Leśnej 11 - zwanej dalej również Domem, placówką lub jednostką. Podstawą wszczęcia kontroli było powzięcie informacji z Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur Warszawa o nieprawidłowościach występujących w placówce.

Zakres kontroli obejmował jakość, poziom i zakres świadczonych usług w ww. jednostce we wskazanych przez KMPT obszarach. Kontrolą został objęty stan bieżący.

Celem kontroli było przedstawienie stanu faktycznego w obszarze objętym tematyką kontroli, w tym ustalenie ewentualnych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków.

Szczegółowe wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli. Przedmiotowy protokół w dniu 16 sierpnia 2022 r. został doręczony, a w dniu 17.08.2022 r. zaakceptowany przez właściciela jednostki.

Wojewoda Kujawsko-Pomorski decyzją nr WPS.III.9423.2.1.2015.ArK z dnia 26 lutego 2015 r., zmienioną decyzją nr WPS.III.9423.2.2.2016.JW z dnia 13 maja 2016 r., wydał zezwolenie podmiotowi gospodarczemu pod nazwą Dom całodobowej opieki „Czarneccy” Spółka cywilna Kazimiera Czarnecka, Krzysztof Czarnecki na prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku przeznaczonej na 12 miejsc. Zespół inspektorów ustalił, iż w dniu kontroli w placówce przebywało 9 osób, w tym 8 kobiet i 1 mężczyzna.

Dom całodobowej opieki „Czarneccy” posiada regulamin organizacyjny z dnia 1 grudnia 2014 r., który został ustanowiony na podstawie przepisów dotyczących domów pomocy społecznej. Dom całodobowej opieki „Czarneccy” winien funkcjonować na podstawie przepisów dotyczących działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom

w podszłym wieku i regulaminu organizacyjnego placówki, a nie na podstawie przepisów dotyczących domów pomocy społecznej.

Nieruchomość, w którym prowadzona jest działalność to budynek jednokondygnacyjny, przeznaczony na cele mieszkaniowe, pozbawiony barier architektonicznych. Ogrodzony budynek usytuowany jest w pobliżu lasu, co stanowi dogodny dostęp do wypoczynku na świeżym powietrzu. Wejście do Domu całodobowej opieki „Czarneccy” umożliwia swobodne przemieszczanie się osób z niepełnosprawnością ruchową. Placówka posiada zaświadczenie organu nadzoru budowlanego określonego w kategorii XI załącznika do ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (DZ. U. z 2021 r., poz.2351 z późn.zm.).

Zespół kontrolujący ustalił, iż wszystkie 9 osób zostało umieszczone w Domu całodobowej opieki „Czarneccy” w Zielonce na podstawie wniosków złożonych przez osoby trzecie, a nie samych zainteresowanych. Umowy dotyczące opłaty za pobyt mieszkańca w ww. placówce zawarły i podpisały również osoby trzecie. W tym miejscu należy wskazać, że żaden z mieszkańców placówki nie jest osobą ubezwłasnowolnioną. Współwłaścicielka placówki zeznała: *„Rodziny mieszkańców są informowane o konieczności wystąpienia do sądu o ubezwłasnowolnienie, jednak nie chcą tego zrobić z przyczyn moralnych. Z rozmowy z rodzinami wynika, iż nie chcą wystąpić do sądu o ubezwłasnowolnienie z przyczyn moralnych. Zdają sobie sprawę, że umowy powinny być zawarte z mieszkańcami lub ich opiekunami prawnymi, jednak do tej pory nie udało mi się przekonać rodzin”*. Pani Kazimiera Czarnecka przekazała dokument, z którego wynika, że w jednym przypadku toczy się sprawa o ubezwłasnowolnienie mieszkańca.

Krajowy Mechanizm Prewencji poruszył kwestię braku możliwości samodzielnego opuszczania placówki przez mieszkańców. Pani Kazimiera Czarnecka wyjaśniła, iż *„mieszkańcy mają możliwość opuszczania placówki pod opieką rodziny lub opiekunki-pracownika, ze względu na ich bezpieczeństwo. Kondycja psychiczno – fizyczna mieszkańców nie umożliwia samodzielnego poruszania się”*. Zespół kontrolujący stwierdził, że jednostka kontrolowana nie prowadzi ewidencji wyjść i wejść z budynku.

Współwłaścicielka Domu przedstawiła zespołowi Kodeks Etyki Pracowników, zakres obowiązków i odpowiedzialności pracownika dyżurującego w Domu całodobowej opieki „Czarneccy”, własne kwalifikacje oraz umowę zlecenie zawartą z Panią [REDAKTOWANE]. Z przedstawionych dokumentów wynika, że Pani Kazimiera Czarnecka w 1979 r. ukończyła Liceum Medyczne uzyskując prawo do używania tytułu dyplomowanej opiekunki dziecięcej. Faktyczną opiekę i pielęgnację nad osobami przebywającymi w placówce sprawują właściciele, osoba zatrudniona na umowę zlecenie oraz dwie wolontariuszki. Umowy o wolontariat zostały zawarte w dniu 2 maja 2022 r. z Panią [REDAKTOWANE] oraz w dniu 9 maja 2022 r. z osobą, której danych osobowych nie zamieszczono. W związku z powyższym należy rozumieć, iż umowa jest nieważna i nie można jej uwzględnić.

Przedstawiciele Krajowego Mechanizmu zwrócili także uwagę na problemy dotyczące przygotowania personelu do sprawowania opieki nad mieszkańcami Domu. W stosunku do ww. zarzutu właścicielka placówki odniosła się następująco: *„Z uwagi na brak zainteresowania pracą w opiece, obecnie nie zatrudniam pracowników z wymaganymi kwalifikacjami. Z doświadczenia przyjmuję pracowników, którzy posiadają kompetencje i umiejętności, do stanowiska przyuczam osobiście”*. Zespół kontrolujący ustalił, iż w układanym przez Panią Kazimierę Czarnecką grafiku ujęte są również osoby pracujące na podstawie umowy o wolontariacie. Właścicielka przyznała kontrolerom, iż dyżury nocne pełni

ona sama lub jej mąż. W powyższej jednostce brakuje osób świadczących pracę na rzecz osób niepełnosprawnych przybywających w palcówce oraz posiadających odpowiednie kwalifikacje.

Wizytujący placówkę pracownicy KMPT dostrzegli także problemy związane z realizacją prawa do opieki zdrowotnej mieszkańców. Z informacji uzyskanych od współwłaścicielki Domu wynika, że podstawową opiekę zdrowotną (pielęgniarka, lekarz) zapewnia mieszkańcom Centrum Medyczne Ikar – Białe Błota. Pani Kazimiera oświadczyła: *„Opieka pielęgniarska jest zapewniana w miarę potrzeb z rejonowej przychodni”*. W związku z wątpliwościami dotyczącymi prawidłowej opieki zdrowotnej w Domu całodobowej opieki „Czarneccy”, służby wojewody dnia 20 lipca 2022 roku zwróciły się z prośbą o przesłanie imiennego wykazu osób obecnie przebywających w ww. placówce ze szczególnym uwzględnieniem nazwy i adresu placówki realizującej podstawową opiekę zdrowotną, nazwiska i imienia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, nazwiska i imienia pielęgniarki w stosunku do każdego mieszkańca. W dniu 28 lipca 2022 r. Wojewoda otrzymał oświadczenie właścicielki, z którego wynika, że na dzień 28 lipca 2022 r. w Domu całodobowej opieki „Czarneccy” w Zielonce przebywało 11 osób (9 kobiet i 2 mężczyzn). Podstawową opiekę medyczną wszystkim mieszkańcom zapewnia Centrum Medyczne Ikar w Białych Błotach przy ul. Baryckiej 38. Lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej jest [REDAKTOWANE], natomiast pielęgniarką – [REDAKTOWANE].

Poruszoną przez KMPT kwestię przechowywania i zabezpieczania leków Pani Kazimiera Czarnecka wyjaśniła następująco: *„Sama przygotowuję i podaję leki mieszkańcom. Pomieszczenie, w którym przechowywane są leki i dokumentacja medyczna z reguły jest zamykane na klucz”*. Inspektorzy ustalili, iż leki w ww. placówce przechowywane są w gabinecie właścicielki placówki w szafie zamykanej na klucz, jednak pomieszczenie nie zawsze jest zamknięte. W dniu 2 czerwca 2022 r., podczas pierwszego dnia czynności kontrolnych w placówce, gabinet był otwarty i każdy miał do niego łatwy dostęp.

Na zarzut odwodzenia mieszkańców placówki i ich rodzin od szczepienia przeciwko koronawirusowi SARS-COV-2, Pani Kazimiera Czarnecka oświadczyła: *„Nie miałam wpływu na decyzje rodzin dotyczących szczepień mieszkańców przeciwko COVID-19. Również, w przypadku szczepień, jak i uregulowania prawnego, rodzina ma decydujący głos”*.

Zespół kontrolujący ustalił, że dwie mieszkanki zostały zaszczepione przeciw COVID-19. W dniu 3 marca 2022 r. w Domu przeprowadzono kontrolę Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Bydgoszczy w związku z ogłoszonym stanem epidemii oraz w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie. Doraźne zalecenia, uwagi i wnioski dotyczyły sporządzenia instrukcji w zakresie:

- zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom obiektu,
- zapewnienia bezpieczeństwa w obiekcie, w tym stosowania środków do dezynfekcji rąk i powierzchni,
- podejrzenia zakażenia koronawirusem pracowników oraz pensjonariuszy.

W kwestii dodatkowej sypialni wyposażonej w 4 łóżka, w której, jak wynika z informacji otrzymanych z KMPT, „umieszcza się pojedynczo osoby w stanie terminalnym”, właścicielka placówki oświadczyła: *„W placówce znajduje się pokój z 4 łózkami „pokój izolacji”, odpoczynku, odosobnienia, wykorzystywany w miarę potrzeb”*. Podczas przeprowadzonej kontroli w Domu w dniach 2, 3 czerwca br. w ww. pokoju nikt nie przebywał.

Pani Kazimiera Czarnecka przedstawiła kontrolującemu jadłospis za okres od 23 maja do 5 czerwca 2022 r. Ww. wyjaśniła, iż *„żaden z mieszkańców nie wymaga*

dostosowanej diety. wszyscy potrzebują dietę lekkostrawną dostosowaną do wieku". Jednak, w ocenie inspektorów posiłki, które zapewnia placówka są jednolite dla wszystkich bez zachowania określonej kaloryczności. W związku z tym, że ww. samodzielnie przygotowuje i podaje posiłki, Wojewoda Kujawsko-Pomorski w dniu 10 czerwca 2022 r. zwrócił się z prośbą do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy, o podjęcie czynności kontrolnych we wskazanym podmiocie i przekazanie kopii protokołu z przeprowadzonej kontroli. W dniu 27 czerwca 2022 r. do Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy tut. Wydziału wpłynęła kserokopia protokołu kontroli sanitarnej wraz z informacją, iż „Analiza jadłospisu za okres od 30.05.2022r. do 21.06.2022r. wykazała liczne błędy żywieniowe. Stwierdzono między innymi niedostateczną podaż produktów mlecznych, owoców i warzyw, mięsa w tym drobiu oraz nasion strączkowych. Jadłospis opracowywany jest w systemie dziennym, bez planowania dekadowego, co nie pozwala na wprowadzenie żywienia zbilansowanego pod względem wartości kalorycznej oraz udziału składników odżywczych (białko, tłuszcze, węglowodany) i błonnika, z zachowaniem zasad racjonalnego żywienia osób starszych". W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy zalecił w placówce „zbilansować dietę i dostosować do zasad racjonalnego żywienia osób starszych, uwzględnić indywidualne preferencje pensjonariuszy oraz w przypadku stwierdzonej cukrzycy typu 2 przeprowadzić konsultację z lekarzem w celu ustalenia diety specjalnej”.

Zgodnie z przekazanym oświadczeniem w kwestii utrzymania czystości w jednostce cyt.: „Pranie i sprzątanie w zakresie własnym” oraz wyżywienia mieszkańców cyt.: „Posiłki są w zakresie własnym nie posiadam dietetyka”. Dokumentem odzwierciedlającym codzienne żywienie mieszkańców są wpisy w kalendarzu zamieszczone pod datą w danym dniu.

Wpis z dnia 1 lipca br. cyt.:

„Śniadanie – różne kanapki z wędliną dżem, ser żółty, pasta jajeczna.

Obiad – zupa fasolowa, ziemniaki + fasolka po Bretońsku w sosie pomidorowym + ogórki

Podwieczorek – kawa + kisiel + ciastko.

Kolacja - różne kanapki z wędliną dżemem, żółtym serem pastą jajeczną”.

W podobny sposób dokumentowane są istotne informacje o sytuacji mieszkańców oraz o stanie ich zdrowia. Placówka posiada „Regulamin Domu Seniora w Bydgoszczy”, który również, jak wskazane dokumenty, zapisany jest na jednej stronie w kalendarzu.

Mając na uwadze powyższe oraz w oparciu o ustalenia zawarte w protokole kontroli, Wojewoda Kujawsko-Pomorski, ocenia kontrolowany wycinek działalności **negatywnie**¹. Stwierdzone nieprawidłowości w kontrolowanych obszarach wynikają z nie stosowania przez właścicieli placówki przepisów prawa oraz ze zbyt małej liczby pracowników jednostki. Istniejący stan rzeczy skutkuje niewłaściwym wykonywaniem powierzonych zadań i wpływa znacząco na jakość funkcjonowania Domu.

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (zarządzenie nr 371/2017). Przez uchybienie, należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań.

Przez nieprawidłowość, należy przez to rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydajne lub nieoszczędne.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy, przekazując powyższe uwagi i wnioski Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

1. Uregulować kwestię związaną z zawieraniem umów w taki sposób, żeby umowy zostały zawarte z osobami zamieszkującymi w placówce, a w przypadku osób ubezwłasnowolnionych z przedstawicielami ustawowymi tych osób, za zgodą sądu.
Termin realizacji: bez zbędnej zwłoki.
2. Zatrudnić odpowiednią ilość osób, które posiadają kwalifikacje w celu zapewnienia właściwej opieki i pielęgnacji mieszkańcom Domu.
Termin realizacji: bez zbędnej zwłoki.
3. Przestrzegać zasady, że leki podawać może tylko i wyłącznie osoba, która posiada niezbędne kwalifikacje w tym zakresie. może być to osoba zatrudniona lub dochodząca.
Termin realizacji: bez zbędnej zwłoki
4. Zabezpieczać leki w sposób uniemożliwiający dostęp do nich mieszkańcom i osobom nieuprawnionym.
Termin realizacji: na bieżąco.
5. Dokumentację mieszkańców, w szczególności dokumentację medyczną, prowadzić z większą starannością i rzetelnością. Dokumentacja ta ma być przechowywana w sposób niedostępny dla osób nieuprawnionych.
Termin realizacji: na bieżąco.
6. Stosować się do zaleceń Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bydgoszczy zawartych w protokole kontroli sanitarnej z dnia 21 czerwca 2022 r.
Termin realizacji: na bieżąco.

W wyżej wymienionych kwestiach działalność placówki wymaga podjęcia stosownych działań. Po zrealizowaniu powyższych zaleceń jednostka wykonywać będzie zadania ustawowe, w zakresie objętym tematyką kontroli, w sposób prawidłowy.

Na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej:

1. kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia,
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia,
3. w przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków,
4. w przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w pkt 2 kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w pkt 1. mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń,
5. w przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki Wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej,

6. organ, o którym mowa w pkt 5, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić Wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń, do niniejszych zaleceń pokontrolnych proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wniosków z kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku podjęcia zaleconych działań.

Jednocześnie informuję, iż w przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych we wskazanym terminie, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w trybie art. 131 ustawy, zmierzające do wymierzenia kary pieniężnej, określonej w przepisie art. 130 ust. 1 przedmiotowej ustawy.

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego

*Józef Ramlau
Wicewojewoda*

Otrzymują:

1. Adresat:
ul. Leśna 11
86-005 Zielonka.
2. A/a.